

Nota van B&W

Onderwerp Jaarverslag vaste commissie van advies voor de bezwaarschriften 2011

Portefeuillehouder drs. Th. L.N. Weterings
Collegevergadering 8 mei 2012
Inlichtingen mr. B. Kegener (023 567 62 38) / mr. L.T. Venema (023 567 6284)
Registratienummer 2012.0018030

Samenvatting

Uit het jaarverslag van de vaste commissie van advies voor de bezwaarschriften 2011 blijkt dat 91% van de bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn (inclusief termijntop) is afgehandeld. Hiermee is de doelstelling uit de programmabegroting gerealiseerd. Het positieve resultaat komt enerzijds voort uit continue procesverbetering. Het toepassen van premediation is vast onderdeel van onze werkwijze. De inrichting van het proces rondom de vereenvoudigde afhandeling van bezwaarschriften is verder geoptimaliseerd. Ook is het workflowmanagementsysteem met een nieuwe release verbeterd. Anderzijds zijn de wettelijke termijnen met de invoering van de Wet dwangsom verruimd. Het onderzoek in 2011 naar verdere verbeteringen in de dienstverlening heeft geresulteerd in ons voorstel (collegevergadering van 27 maart jl.) tot aanpassing van de verordening bezwaarschriften. Met de voorgestelde werkwijze verwachten wij bezwaarschriften sneller en efficiënter af te handelen. Tenslotte besteden wij ook dit jaar aandacht aan procesverbetering, gericht op kortere doorlooptijden.

Inleiding

In deze nota belichten wij de aantallen bezwaarschriften en de termijnen. Tevens rapporteren we in deze nota over de ontvangen ingebrekestellingen en verbeurde dwangsommen in het kader van de Wet dwangsom. De verbetermaatregelen 2012 zijn erop gericht de doorlooptijden te verkorten en het aantal ingebrekestellingen terug te dringen.

Aantallen bezwaarschriften

In 2011 zijn 595 bezwaarschriften ingediend waarover de commissie adviseert.

Daarvan is:

- 38% gericht tegen besluiten in het kader van de Wet werk en bijstand (WWB) en aanverwante regelingen;
- 16% gericht tegen besluiten op het gebied van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo);
- 33% gericht tegen verleende of geweigerde omgevingsvergunningen en verkeersbesluiten;
- 8% tegen besluiten voor wat handhaving en toezicht betreft;
- 5 % gericht tegen besluiten op diverse rechtsgebieden zoals burgerzaken, de Wet openbaarheid van bestuur en subsidies.

Termijnen

In 2011 is 91% van de bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn van 18 weken afgehandeld, waarbij rekening is gehouden met aanhoudingen. In 2010 werd 90% binnen de wettelijke termijn afgehandeld.

Ingebrekestellingen en dwangsommen

De Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen is op 1 oktober 2009 in werking getreden. De wet heeft ten doel burgers een effectiever rechtsmiddel te geven tegen te trage besluitvorming door bestuursorganen. De burger kan na overschrijding van de wettelijke beslistermijn een dwangsom afdwingen voor elke dag dat de beslistermijn verder wordt overschreden. Hiertoe dient hij het bestuursorgaan vooraf wel in gebreke te stellen. Het bestuursorgaan verbeurt voor elke dag dat de beslissing uitblijft - gerekend vanaf twee weken na ontvangst van een ingebrekestelling – voor de eerste 14 dagen een dwangsom van € 20 per dag, de daaropvolgende twee weken € 30 per dag en daarna € 40 per dag met een maximum van € 1260.

Een ingebrekestelling kan betrekking hebben op een te late beslissing op een aanvraag of een te late beslissing op een bezwaarschrift.

In totaal hebben we in 2011 44 ingebrekestellingen ontvangen.

Deze hadden betrekking op:

- Bezwaarschrift:	17
- Aanvraag Wet werk en bijstand (WWB):	15
- Verzoek Wet openbaarheid van bestuur (Wob):	6
- Aanvraag Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo):	3
- Verzoek planschade:	2
- Aanvraag Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo):	1

Nadat de ingebrekestelling is ontvangen, kan het verbeuren van de dwangsom worden voorkomen door alsnog binnen twee weken een beslissing op de aanvraag of het bezwaarschrift te nemen. In de meeste gevallen is dit ook gelukt. In 14 gevallen is er daadwerkelijk een dwangsom verbeurd. Het totaal van de verbeurde dwangsommen bedraagt € 6300,-. De dwangsommen zijn allen verbeurd in het primaire proces bij de aanvragen Wet werk en bijstand. In het bezwaarproces zijn er in 2011 geen dwangsommen verbeurd.

Verbetermaatregelen 2012

Het is onze bestuurlijke ambitie om kosten te besparen en een snellere procedure voor wat betreft bezwaarschriften te realiseren. Voor 2012 geldt ook een doelstelling van 90% binnen de wettelijke termijn (totaal 18 weken). Wij zijn voornemens meer bezwaarschriften vereenvoudigd – met een onafhankelijke voorzitter uit de commissie – af te handelen. Uit ervaring blijkt dit een efficiënte werkwijze. Wij streven ernaar op die manier meer bezwaarschriften binnen 12 weken af te doen. De verordening dient hierop te worden aangepast. De aangepaste verordening maakt het verder mogelijk voor de burger om voor bepaalde zaken voor ambtelijke afhandeling te kiezen. Ambtelijk horen heeft als voordeel dat de burger sneller, in beginsel binnen 6 weken, de beslissing op bezwaar ontvangt. Naast kortere doorlooptijden voor de burger besparen wij kosten op het budget van vergoedingen commissieleden, omdat door de vereenvoudigde en de ambtelijke afhandeling minder commissieleden nodig zijn.

Ook de lean-workshops zijn ingezet om kortere doorlooptijden te realiseren. Lean is een methode om processen gestructureerd te verbeteren. Lean redeneert sterk vanuit het doel van een proces. De aanpak richt zich op het identificeren en elimineren van verspilling binnen een proces.

De leanmethode wordt ook toegepast bij de beschrijving van de nieuwe werkprocessen bij de cluster Sociale Dienstverlening. Dit vormt een van de onderdelen uit het plan van aanpak verbetering Sociale Dienstverlening. Daarnaast dient de werkgroep WWB voor vroegtijdige signalering van zaken die verbeterd kunnen worden op het gebied van wetskennis, logistiek proces en communicatie naar de klant (interne/externe klant). In de werkgroep zijn zowel de teams Werk en Inkomen en Kwaliteit van de cluster Sociale Dienstverlening als het team Juridisch advies vertegenwoordigd. Doelstelling is de kwaliteit in primaire beschikkingen te verbeteren en hiermee de aantallen bezwaar- en beroepsschriften terug te dringen. Hiervoor worden ook de aanbevelingen van de commissie gebruikt.

Tenslotte

Om de continuïteit in tijdig afgehandelde bezwaarschriften te waarborgen blijven we werken aan procesoptimalisatie. Met de genoemde maatregelen blijven we streven naar verbeterde dienstverlening met kortere doorlooptijden tegen minder kosten.

Communicatie

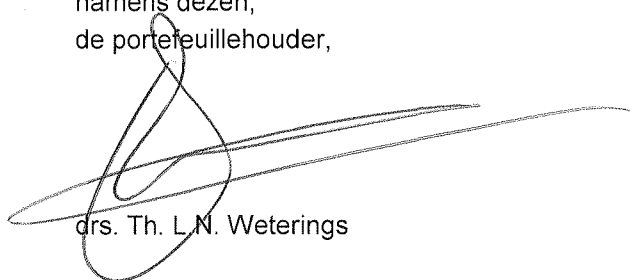
In een persbericht wordt bekend gemaakt dat 91% van de bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn is afgehandeld.

Besluit

Op grond van het voorgaande hebben wij besloten om:

1. kennis te nemen van het jaarverslag van de vaste commissie van advies voor de bezwaarschriften 2011;
2. kennis te nemen van de rapportage inzake ingebrekestellingen en dwangsommen;
3. deze nota ter informatie te zenden aan de raad.

Burgemeester en wethouders van Haarlemmermeer,
namens dezen,
de portefeuillehouder,

drs. Th. L.N. Weterings

Bijlage(n)

1: Jaarverslag van de vaste commissie van advies voor de bezwaarschriften 2011

JAARVERSLAG 2011

*Vaste commissie van advies voor
de bezwaarschriften*

Inhoudsopgave

Voorwoord

1.	Inleiding	2
3.	Overzicht bezwaarschriften 2011	6
4.	Aanbevelingen	11
5.	Ontwikkelingen	18
6.	Slot.....	20

Voorwoord

Voor u ligt het verslag van de commissie van advies voor de bezwaarschriften van de gemeente Haarlemmermeer over het jaar 2011.

Hierin worden de aard en omvang van de werkzaamheden van de commissie belicht over de verslagperiode. Het jaarverslag is een hulpmiddel bij de verbetering van de gemeentelijke besluitvorming door de signaalfunctie en de leerfunctie van de bezwaarprocedure. Verder kan het als basis dienen voor een evaluatiegesprek tussen de commissie en het gemeentebestuur.

Ik stel met genoeg vast, dat voor wat betreft de afhandeling van bezwaarschriften er geen achterstanden meer zijn. Tevens is in het jaar 2011 een hoog percentage bezwaarschriften binnen de termijnen van de Algemene wet bestuursrecht afgedaan. Dit betekent, dat er gesproken kan worden van een structurele verbetering ten opzichte van de situatie van een aantal jaren geleden, hetgeen tot tevredenheid stemt.

Een andere belangrijke positieve constatering is, dat er steeds meer aandacht wordt gegeven aan de communicatie met de burger. Ook op andere punten hebben de aanbevelingen van de commissie effect gehad.

Voor het overige verwijs ik naar de in het verslag opgenomen aanbevelingen van de commissie.

De voorzitter,

mr. A.J. Elbertsen

1. Inleiding

In het voorliggende jaarverslag wordt uiteraard een terugblik gegeven op het afgelopen jaar, maar er wordt tevens vooruit gekeken. Het afgelopen jaar heeft het aantal ingekomen bezwaarschriften een kleine teruggang laten zien. Dit is het gevolg van een afname van het aantal bezwaarschriften voor kamer I (de algemene kamer) en kamer II (de Wmo-kamer). Verder heeft de commissie dit jaar in verband met de bezuinigingen afscheid moeten nemen van haar notulisten. Deze taak is overgenomen door de secretaris.

Verder wil de commissie als belangrijk resultaat van het afgelopen jaar graag het hoge percentage tijdig afgedane bezwaarschriften noemen. De commissie hecht groot belang aan het tijdig afdoen van bezwaarschriften. Door aanbevelingen te doen die gericht zijn op verbetering van het werkproces en de inhoud van besluiten, levert de commissie hier een bijdrage aan.

In dit verslag wordt aandacht geschonken aan de taken en samenstelling van de commissie in hoofdstuk 2. Een overzicht van de ingekomen en afgedane bezwaarschriften komt in hoofdstuk 3 aan de orde. In hoofdstuk 4 zijn de aanbevelingen van de commissie weergegeven. Tot slot bevat hoofdstuk 5 een korte uiteenzetting van de ontwikkelingen in de wetgeving.

De commissie hoopt dat ook dit verslag weer een hulpmiddel kan zijn bij de verbetering van het werkproces en de gemeentelijke besluitvorming.

2. Taken en samenstelling commissie

In de Algemene wet bestuursrecht worden voorschriften gegeven omtrent de wijze van afhandeling van bezwaarschriften door het bestuursorgaan. Ten behoeve van de beslissing op bezwaar kan een adviescommissie worden ingesteld. De Vaste commissie van advies voor de bezwaarschriften van de gemeente Haarlemmermeer is een dergelijke commissie. In de Verordening adviescommissie bezwaarschriften gemeente Haarlemmermeer (hierna: Verordening) zijn taak, samenstelling en werkwijze van de commissie vastgelegd.

De commissie is haar werkzaamheden op 1 mei 1996 gestart. Sindsdien doet de commissie jaarlijks verslag van haar werkzaamheden aan de gemeenteraad en de andere bestuursorganen. Dit jaarverslag bestrijkt de periode 1 januari 2011 tot en met 31 december 2011.

De commissie werkt in drie kamers te weten:

- Kamer I: deze kamer is belast met de advisering ten aanzien van bezwaarschriften tegen besluiten op basis van onder andere de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wegenverkeerswet 1994, de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens, de Wet openbaarheid van bestuur, de Algemene Plaatselijke Verordening en de subsidieverordening;
- Kamer II: deze kamer is belast met de advisering ten aanzien van bezwaarschriften in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning en besluitvorming omtrent gehandicaptenparkeerplaatsen- en kaarten;
- Kamer III: deze kamer is belast met de advisering ten aanzien van bezwaarschriften in het kader van de Wet werk en bijstand en aanverwante regelingen.

Bezwaarschriften ten aanzien van belastingen, retributies en ambtenarenzaken vallen buiten het werkgebied van de commissie.

In beginsel bestaat een hoorcommissie uit drie externe leden. Bij raadsbesluit van 2 juli 2009 is de Verordening aangepast. Die wijziging heeft ertoe geleid dat sociale zekerheidszaken onder de werkingssfeer van de commissie zijn gekomen en dat het mogelijk is bepaalde bezwaarschriften vereenvoudigd en versneld af te handelen. Het horen en adviseren gebeurt in die gevallen door één extern commissielid, tevens voorzitter en twee ambtelijke commissieleden. Deze werkwijze is in de vorm van een pilot op 1 november 2009 gestart. De werkwijze is positief geëvalueerd en wordt daarom permanent voortgezet.

Per 31 december 2010 is de commissie als volgt samengesteld:

dhr. mr. A.J. Elbertsen, voorzitter commissie, lid Kamer I;
dhr. J.E. Amorij, lid Kamer I en II;
dhr. mr. L.J.H. Baars, lid Kamer I;
dhr. mr. W.J.K. Brugman, lid Kamer I en II;
dhr. mr. B. de Bruin, lid Kamer I;
dhr. mr. V.H. Bruins Slot, lid Kamer I, II en III;
dhr. mr. M.F. Crum MBA, lid Kamer I en II;
mw. mr. R. Grimbergen, lid Kamer I en II;
dhr. drs. R. te Grotenhuis, lid Kamer I;
mw. M.J. van Gruting - Wijnhold, lid Kamer II en III;
mw. S.M. Hoogland, lid Kamer III;
mw. mr. L.M.R. Kater, lid Kamer II;
dhr. mr. drs. R.H.S. Koopman, lid Kamer I, II, en III;
mw. mr. Y.M.I. van Maanen, lid Kamer II;
dhr. mr. R.J. van der Meulen MPM, lid Kamer I
dhr. mr. J.F.H. Molema, lid Kamer I;
mw. drs. B.G. Overdam, lid Kamer III;
dhr. H. Sterken, lid Kamer I;
mw. D.P. Struijk, lid Kamer I;
mw. mr. G.N. van Vuure, lid Kamer I.

Tijdens het verslagjaar 2011 zijn mw. mr. C.A. Delsing – Nicolaas en mw. mr. J.M. Elfferich-Schattenberg als lid afgetreden.

De commissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretariaat, dat organisatorisch valt onder het team Juridisch Advies van het cluster Juridische Zaken. Het secretariaat bestond in het verslagjaar uit:

mw. M. Bay, medewerker juridische zaken;
mw. I. Beenen, juridisch adviseur, aanspreekpunt commissie, tevens ambtelijk lid Kamer III;
mw. M. Blijleven, medewerker juridische zaken;
dhr. P. van den Brink, juridisch adviseur;
mw. H. Con - Larsen, medewerker juridische zaken;
mw. mr. M.E. van Dijk - Marcus, juridisch adviseur, tevens ambtelijk lid Kamer I;
mw. mr. A. van Fulpen, juridisch adviseur, tevens ambtelijk lid Kamer I;
mw. mr. J. Kieviet - Terhaar, juridisch adviseur, tevens ambtelijk lid Kamer I en III;

mw. mr. drs. J. Leemeijer, juridisch adviseur, tevens ambtelijk lid Kamer I;
mw. M. Neeft, notulist;
mw. mr. C. Schenk, juridisch adviseur, tevens ambtelijk lid Kamer I en III;
mw. mr. S. Sewtahal, juridisch adviseur, tevens ambtelijk lid Kamer III;
mw. D. Tijl, juridisch adviseur, tevens ambtelijk lid Kamer III;
mw. mr. E. Willems, juridisch adviseur, tevens ambtelijk lid Kamer III;
mw. mr. S. Woudenberg, juridisch adviseur, tevens ambtelijk lid Kamer I en III.

Benoemd als ambtelijk lid van de semi-externe commissie zijn verder:

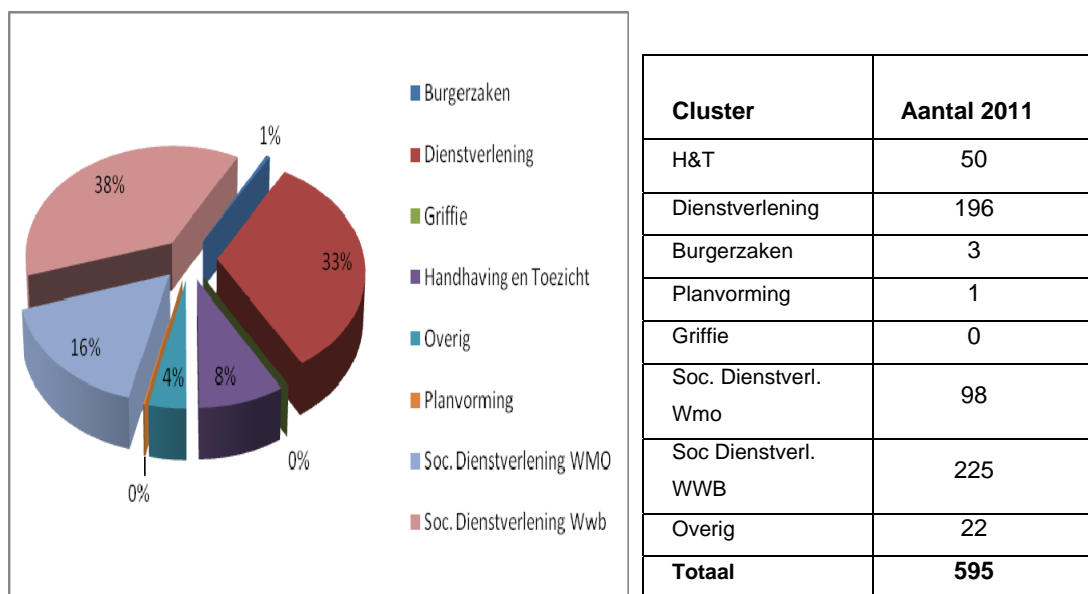
mw. mr. M.L.J. van Duijnhoven;
dhr. mr. M.P. van der Plaats.

3. Overzicht bezwaarschriften 2011

3.1 Overzicht ingediende bezwaarschriften

In het jaar 2011 zijn er in totaal 595 bezwaarschriften ingediend. In het jaar 2010 waren dit er 626. Met name het aantal bezwaarschriften voor kamer I en II is teruggelopen. Voor kamer I kan als mogelijke oorzaak de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) worden genoemd. Hierdoor is het aantal vergunningvrije bouwwerken toegenomen en staat voor een deel van de besluiten (de grotere afwijkingen van het bestemmingsplan) rechtstreeks beroep open. Daar staat wel een toename van het aantal bezwaarschriften van maatschappelijke organisaties tegen (voorgenomen) besluiten tot kortingen op de subsidies tegenover. Met betrekking tot kamer II kan worden vastgesteld dat het aantal bezwaarschriften voor de Wmo is gedaald. Dit is te verklaren uit het feit dat de hercontrole vervoersvoorzieningen in 2010 tot een hoger aantal bezwaarschriften heeft geleid.

De ingekomen bezwaarschriften zijn als volgt over de clusters verdeeld:

Figuur 3.1: In 2011 binnengekomen bezwaarschriften

3.2 Overzicht afgedane bezwaarschriften

Van de 595 binnengekomen bezwaarschriften zijn er het afgelopen jaar 420 bezwaarschriften volledig afgehandeld door het bestuursorgaan. In onderstaand overzicht wordt per organisatieonderdeel weergegeven hoe de beslissing op bezwaar heeft geluid dan wel op welke andere manier deze bezwaarschriften zijn afgedaan. De categorie 'Gemengd' heeft betrekking op bezwaarschriften die in meer dan één categorie (Ongegrond, Gegrond of Niet-

ontvankelijk) vallen. In de meeste gevallen gaat het om bezwaarschriften die deels gegrond en deels ongegrond zijn verklaard. De categorie 'Anders' betreft brieven die bij binnenkomst zijn opgevat als bezwaarschrift en als zodanig ook een bezwaarschriftnummer hebben gekregen, maar waarvan naderhand is gebleken dat geen sprake was van een bezwaarschrift, maar bijvoorbeeld van een zienswijze of een beroepschrift.

	KAMER I				KAMER II	KAMER III	Totaal
	Handhaving	Dienstverlening	Planvorming	Overig	Wmo	WWB	
Ongegrond	9	38	0	2	42	88	179
Gegrond	3	9	0	1	1	9	23
Niet-ontvankelijk	11	31	0	5	8	26	81
Gemengd	1	0	0	0	0	1	2
Ingetrokken	7	32	1	4	31	38	113
Herroepen	0	1	0	1	2	0	4
Anders	4	5	0	2	2	5	18

Tabel 3.2: Overzicht van afgedane bezwaarschriften uit 2011

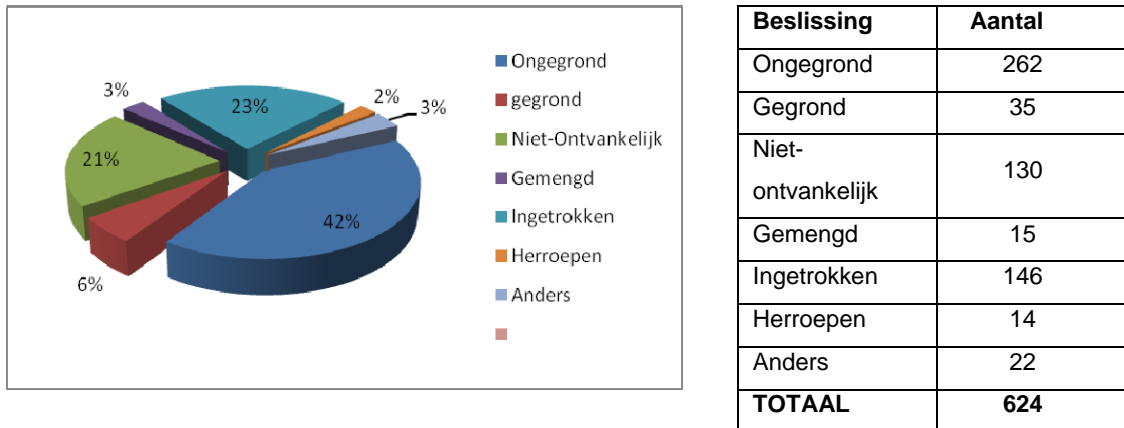
Op 31 december 2010 stonden er nog 232 bezwaarschriften uit 2010 en eerder open. In het jaar 2011 zijn daar 204 bezwaarschriften volledig van afgehandeld. In de volgende tabel (Tabel 3.3) wordt per organisatieonderdeel weergegeven hoe de beslissingen op deze bezwaarschriften hebben geluid, dan wel op welke andere manier deze bezwaarschriften zijn afgedaan.

	KAMER I				KAMER II	KAMER III	Totaal
	Handhaving	Dienstverlening	Planvorming	Overig	Wmo	Wwb	
Ongegrond	2	29	2	0	18	32	83
Gegrond	1	2	0	0	5	4	12
Niet-ontvankelijk	2	30	1	10	3	3	49
Gemengd	0	0	8	0	1	4	13
Ingetrokken	4	13	1	1	6	8	33
Herroepen	0	8	1	0	1	0	10
Anders	0	0	0	0	2	2	4

Tabel 3.3: Overzicht afgedane bezwaarschriften vóór 2011

De commissie merkt op dat de beslistermijn voor het merendeel van de bezwaarschriften uit 2010 per 31 december 2010 nog niet was verstreken. De commissie merkt met genoegen op dat deze voorraad in 2011 voortvarend is weggewerkt.

In 2011 werden er zodoende in totaal 624 bezwaarschriften volledig afgedaan. In Figuur 3.4 wordt weergegeven hoe deze bezwaarschriften zijn afgehandeld.

Tabel 3.4: Totaaloverzicht in 2011 afgehandelde bezwaarschriften

3.3 Besluiten in afwijking van het advies van de commissie

De commissie heeft een adviesfunctie en beslist niet zelf op ingekomen bezwaarschriften. De adviezen van de commissie zijn niet bindend. Het betrokken bestuursorgaan kan, mits gemotiveerd, afwijken van een advies van de commissie.

De commissie constateert dat het bestuursorgaan in dit verslagjaar 17 keer een beslissing op bezwaar heeft genomen waarbij volledig of deels is afgeweken van het advies van de commissie. In een aantal van deze gevallen is sprake van een zogenaamde oneigenlijke contraire beslissing op bezwaar. In dergelijke gevallen komt de commissie tot haar oordeel op grond van door haar geconstateerde gebreken in de motivering van het bestreden besluit. Naar aanleiding van het advies van de commissie volgt dan bij de heroverweging van het besluit door het bestuursorgaan verbetering van de motivering van het besluit. Bij de uiteindelijke beslissing op bezwaar wordt vervolgens het bezwaarschrift met inachtneming van de aangepaste motivering ongegrond verklaard.

3.4 Beroep

In 2011 is er 50 keer beroep ingesteld tegen een beslissing op bezwaar. In 10 gevallen heeft de rechtbank het beroep gegrond verklaard.

3.5 Termijnen

Door de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen zijn de beslistermijnen voor bezwaarschriften gewijzigd. Er geldt voor een beslissing op een bezwaarschrift waarover een onafhankelijke commissie adviseert, een termijn van twaalf weken, met de mogelijkheid deze met ten hoogste zes weken te verdagen. De termijn begint te lopen op de eerste dag na afloop van de bezwaartermijn. Dit heeft tot gevolg dat de behandelduur van een bezwaarschrift ingevolge de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen kan variëren, omdat de beslistermijn zes weken na het primaire besluit aanvangt, terwijl het bezwaarschrift bij eerdere binnenkomst direct behandeld wordt.

Gedurende de behandeling van een bezwaarschrift kan met schriftelijke instemming van bezwaarde(n) worden besloten tot aanhouding, bijvoorbeeld in verband met een poging alsnog tot overeenstemming te komen met bezwaarde(n). Zo blijkt regelmatig dat door het indienen van een nieuwe, aangepaste aanvraag een gewenste vergunning alsnog – soms direct, soms na het volgen van een ontheffingsprocedure – kan worden verleend. Zeker in het laatste geval kan een aanhouding de nodige tijd in beslag nemen.

Aanhoudingen vinden ook plaats om bezwaarde(n) in de gelegenheid te stellen nadere gegevens in te dienen. Tijdens hoorzittingen blijkt verder regelmatig dat er onvoldoende gegevens zijn om een advies te kunnen uitbrengen en wordt de vertegenwoordiger van het bestuursorgaan verzocht nadere informatie aan te leveren, zoals bijvoorbeeld een nader advies van de Welstandscommissie of een stedenbouwkundige werkgroep. Ook dit resulteert in een aanhouding. Na het beschikbaar komen van de gewenste informatie duurt de aanhouding dan voort om belanghebbenden gelegenheid te geven op de nieuwe informatie te reageren.

Verder is in een aantal bezwaarzaken sprake van aanhouding, terwijl inmiddels wel al overeenstemming is bereikt en bijvoorbeeld de vergunning reeds is verleend, maar er nog wordt gewacht op het intrekken van het bezwaarschrift door bezwaarde. Tenslotte wordt soms ook gekozen voor aanhouding in afwachting van een te voorziene wijziging van beleid, zoals bijvoorbeeld een nieuw welstandsbeleid.

In onderstaande tabel is weergegeven hoeveel van de in 2011 binnengekomen en afgehandelde bezwaarschriften binnen de termijn van 18 weken zijn afgedaan, waarbij rekening is gehouden met aanhoudingen.

Termijnen 2011	Totaal 2011	Percentage 2011
Binnen termijn van 18 weken (inclusief termijnstop)	381	91 %
Buiten termijn	39	9 %
Eindtotaal	420	100 %

Tabel 3.6: Tijdigheid afhandeling bezwaarschriften inclusief termijnstop

4. Aanbevelingen

4.1 Inleiding

Indien een bezwaar ontvankelijk is, dient op grondslag daarvan een heroverweging van het besluit plaats te vinden. Met de term 'heroverweging' wordt aangegeven dat de toetsing niet beperkt moet blijven tot vragen van rechtmatigheid. Deze dient zich ook uit te strekken tot kwesties van beleid. De commissie adviseert de bestuursorganen van de gemeente Haarlemmermeer over de te nemen beslissingen op ingediende bezwaarschriften. In het kader van deze advisering beoordeelt de commissie zoals hiervoor aangegeven in de eerste plaats de rechtmatigheid van besluiten. Zij rekent het echter ook tot haar taak een beoordeling te geven van beleids- en doelmatigheidsaspecten. Daarbij waakt de commissie ervoor dat zij niet op de stoel van het bestuursorgaan gaat zitten. Voorts signaleert de commissie in dat kader omstandigheden die naar haar oordeel het ontstaan van bezwaarschriften in de hand werken en doet zij aanbevelingen ter verbetering.

Wanneer de commissie naar aanleiding van een concrete zaak aandacht voor bepaalde aspecten wil vragen, kan dit op twee manieren.

Wanneer het een constatering betreft die tevens van belang is voor bezwaarmaker, neemt de commissie een zogenaamde 'overweging ten overvloede' op in haar advies. Als een advies een 'overweging ten overvloede' bevat kan een beslissing op bezwaar niet in mandaat worden afgedaan. Het bestuursorgaan dient in zo'n geval zelf een beslissing op bezwaar te nemen. De motivering van dit besluit bevat tevens een reactie op de overweging ten overvloede. Indien het echter een constatering betreft die uitsluitend voor het bestuursorgaan is bedoeld, dient de commissie een zogenaamd evaluatieformulier in. Ook deze wordt om reactie aan het bestuursorgaan voorgelegd, maar heeft niet tot gevolg dat de beslissing op bezwaar door het bestuursorgaan zelf moet worden genomen.

In dit hoofdstuk is een aantal algemene aanbevelingen opgenomen die volgens de commissie kunnen leiden tot een kwaliteitslag in het besluitvormingsproces. Tevens zijn de overwegingen ten overvloede en de aanbevelingen uit de evaluatieformulieren kort weergegeven, inclusief de reactie van het college hierop.

4.2 Algemene aanbevelingen

Kwaliteit primaire besluiten

Een belangrijk aandachtspunt blijft de (juridische) kwaliteit van de primaire besluiten. Daarbij kan worden genoemd het niet vermelden van de wettelijke bepaling(en) waarop het besluit berust en een ontoereikende motivering. De commissie wijst er op dat gebrekkig gemotiveerde besluiten eerder vragen oproepen bij de geadresseerden, die daarom ook sneller geneigd zullen zijn een bezwaarschrift in te dienen. Hetzelfde geldt naar haar mening voor besluiten die niet duidelijk en niet begrijpelijk zijn geformuleerd. De commissie meent dat indien bij het opstellen van primaire besluiten meer aandacht zou worden besteed aan een heldere formulering en goede onderbouwing van het besluit het aantal bezwaarschriften zal verminderen.

Aanleveren dossiers

De commissie benadrukt in het kader van verbetering van het bezwaarschriftenproces het belang van het tijdig en compleet aanleveren van de dossiers. Tijdig aanleveren van de dossiers draagt bij aan een kortere doorlooptijd van bezwaarschriftenprocedures. Tijdsverlies dat ontstaat door het niet terstond aanleveren van de processtukken is vaak in het vervolg van de procedure niet meer in te halen. Het ontbreken van stukken leidt er voorts toe dat de commissie tijdens de hoorzitting moet besluiten tot aanhouding van de advisering, hetgeen leidt tot een vertraging in de afdoening met soms wel meerdere weken.

Communicatie met de burger

Voorts blijft de commissie aandacht vragen voor het proactiever handelen van de gemeente in de vorm van meer overleg en informatieverstrekking aan belanghebbenden en het vroegtijdig betrekken van belanghebbenden bij voorgenomen besluiten waardoor het indienen van een bezwaarschrift mogelijk kan worden voorkomen. De commissie beveelt aan om in voorkomende gevallen waarin door een burger wordt verzocht om overleg daadwerkelijk op een dergelijk verzoek in te gaan. Naar de mening van de commissie kan het doelmatiger zijn om te proberen in onderling overleg tot een vergelijk te komen dan om de burger slechts te verwijzen naar de mogelijkheid bezwaar aan te tekenen. De commissie stelt tot haar tevredenheid vast dat er het afgelopen jaar veel aandacht is besteed aan de communicatie, zoals het toepassen van premediation. Ondanks de positieve ontwikkelingen handhaaft de commissie dit aandachtspunt omdat ze van mening is dat communicatie een blijvend aandachtspunt vormt voor een dienstverlenende organisatie.

Toevoegen van berekeningen aan terugvorderingsbesluiten

Het zou klantvriendelijker zijn om aan terugvorderingsbeschikkingen op grond van de WWB en aanverwante wetten een aparte duidelijke berekening toe te voegen. Hiermee kunnen bezwaarschriften worden voorkomen.

Vertegenwoordiging door de inhoudelijke vakafdeling bij WWB bezwaarschriften

De commissie zou het een goede zaak vinden wanneer het college wordt vertegenwoordigd door de inhoudelijke vakafdeling, dan wel dat een vertegenwoordiger daarvan als deskundige bij de hoorzitting aanwezig is. Dat zal niet alleen meer duidelijkheid kunnen scheppen richting bezwaarde (klantgerichtheid), maar het heeft ook meerwaarde voor de betreffende afdeling zelf (directe informatievoorziening bijvoorbeeld ten aanzien van mogelijke hiaten op het gebied van beleid en uitvoering). Het afgelopen jaar is bij een aantal terugvorderingszaken en zaken op grond van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) een medewerker van de vakafdeling aanwezig geweest voor een toelichting. De commissie ziet dit graag voortgezet en uitgebreid.

4.3 Aanbevelingen naar aanleiding van concrete bezwaarschriften

Betere coördinatie gemeentelijke werk- en handelwijze

Naar de opvatting van de commissie was in casu een betere coördinatie van de gemeentelijke werk- en handelwijze ten opzichte van bezwaarden wenselijk geweest. Naar de commissie heeft kunnen nagaan heeft nog kort voordat melding is gedaan van een overtreding van het Besluit Bodemkwaliteit, overleg plaatsgevonden tussen gemeentelijke vertegenwoordigers en vertegenwoordigers van bezwaarden zonder dat daarin gesproken is van het voornemen tot het doen van die aangifte. De commissie meent dat bij een betere afstemming tussen de gemeentelijke medewerkers wellicht voorkomen had kunnen worden dat bezwaarden, louter ter zekerstelling van hun rechten in de strafrechtelijke en civiele procedures, een bezwaarschrift zouden indienen.

Reactie college: Het college is, anders dan de commissie, van oordeel dat geen sprake is geweest van onvoldoende afstemming en niet correcte communicatie. Aan bezwaarde is in het kader van haar civielrechtelijke relatie met de gemeente bericht dat sprake zou zijn van handelen in strijd met de wet- en regelgeving, met name op het gebied van bodembescherming. Niet valt in te zien dat het melden aan bezwaarde van het voornemen tot doen van een (strafrechtelijke) melding in het overleg tussen gemeentelijke

vertegenwoordigers en vertegenwoordigers van bezwaarders zou hebben kunnen leiden tot het achterwege blijven van de betreffende bezwaarschriften.

Verder staat het doen van een melding door een gemeentelijk toezichthouder geheel los van de contractuele relatie en acht het college het principieel niet juist een eventuele contractuele relatie van invloed te laten zijn op de vraag of mogelijke strafbare feiten aan de bevoegde autoriteit moet worden gemeld. Er was dan ook geen reden om het voornemen tot het doen van een melding aan de bevoegde autoriteit te melden op de gehouden bespreking.

Leesbaarheid besluit

De commissie is van mening dat de leesbaarheid van het Wmo-besluit in casu te wensen overliet. Indien in het besluit de overwegingen waren opgenomen over de maaltijdbereiding, waarbij de indicatie "motivering hulp bij huishouden" als bijlage bij het besluit was gevoegd, had deze bezwaarprocedure mogelijk voorkomen kunnen worden. De commissie beveelt een verandering in werkwijze daarom aan.

Reactie college: het advies van de commissie wordt opgevolgd.

Verenigen Argonaut advies

Onder het Argonaut advies staat vaak dat de cliënt op de hoogte is gebracht van de strekking van het advies en dat hij zich hiermee kan verenigen, terwijl dat laatste niet het geval is. Vervolgens wordt alsnog een bezwaarschrift ingediend. Bezwaarmaker ontkent ook altijd op de hoorzitting dat hij zich met het advies kan verenigen. De commissie beveelt aan dat voortaan alleen onder het Argonaut advies komt te staan, dat de cliënt op de hoogte is gebracht van de strekking van het advies en dat weggelaten wordt of zij of hij zich hiermee kan verenigen. De reden daarvoor is, dat de commissie vindt dat deze toevoeging de nodige weerstand oproept bij de bezwaarmaker. Bovendien voegt een en ander niets toe noch doet het iets af aan het advies en/of de procedure.

Reactie college: de aanbeveling wordt overgenomen.

Ten onrechte vermelding klassenindeling huishoudelijke hulp

In het betreffende besluit is gesteld dat bezwaarde in klasse 2 valt voor de huishoudelijke hulp, terwijl anderzijds is aangegeven dat de klassenindeling is afgeschaft. De commissie acht het gewenst in alle soortgelijke gevallen meer voorlichting te geven aan de cliënten, omdat de klassenindeling is afgeschaft en hen duidelijk uit te leggen hoe nu verder zonder klassenindeling het aantal uren huishoudelijke hulp per week is vastgesteld.

Reactie college: de aanbeveling wordt overgenomen.

Begeleiding bij aanvraag Wmo

De commissie is van mening dat van het college verwacht had mogen worden bezwaarde te begeleiden bij de aanvraag. Door uitdrukkelijk door te vragen was in een eerder stadium (ontvangst aanvraag Wmo) duidelijk geworden dat bezwaarde in feite een inschrijving bij Woningnet, alsmede een urgentieverklaring bij het Vierde Huis verzocht. Een en ander heeft volgens de commissie nodeloos vertragend gewerkt. Daar komt bij dat de aanvraag op grond van artikel 2:3 van de Algemene wet bestuursrecht had moeten worden doorgezonden naar het Vierde Huis omdat feitelijk wordt verzocht om toewijzing van een woning. Vaststaat evenwel dat het toewijzen van een woning niet via de Wmo geschiedt. Een verbeterde communicatie verhoogt de dienstverlening aan burgers en had wellicht bezwaren kunnen voorkomen.

Reactie college: Het is van belang om burgers te informeren over de woningmarkt (o.a. inschrijving als woningzoekende en aanvragen urgentie) en hen door te verwijzen naar de juiste organisaties die hiervoor verantwoordelijk zijn. Op de website van de gemeente is er ook informatie te vinden. Het doorzenden van gegevens op grond van de Awb behoort echter niet tot de mogelijkheden aangezien het Vierde Huis geen bestuursorgaan is. Bovendien is het de vraag hoe dit zich verhoudt tot de privacy van burgers.

In het onderhavige geval is bezwaarde ook op juiste wijze geïnformeerd over de inschrijving als woningzoekende en het aanvragen van de woningurgentie. Bovendien is gebleken dat bezwaarde reeds op de hoogte was van deze informatie.

Checklistformulier exploitatievergunning / drank en horecaverunning

De commissie heeft geconstateerd, dat de door de Regiopolitie Kennemerland District Haarlemmermeer afdeling Bestuurlijke Ondersteuning ingevulde Checklist Exploitatievergunning en/of drank- en horecaverunning niet geheel voldoet aan de verwachtingen. De tekst van dit Checklistformulier dient te worden geëvalueerd en aangepast, onder andere omdat er op 12 november 2010 een nieuwe APV in werking is getreden. Voorts omdat vraag 3 met het kopje "Omgeving" niet voldoet. Het is nu eenmaal moeilijk om te controleren of er klachten zijn geregistreerd in het politiesysteem die in relatie staan met het bedrijf in kwestie, omdat dit een heel nieuw bedrijf is, wat nog moet beginnen. Het is echter wel van groot belang of de openbare orde in het verleden is verstoord in de omgeving van deze vestigingsplaats, zoals bij naast gevestigde bedrijven of bedrijven, die deze

vestigingsplaats en de omgeving hebben verlaten. Wellicht was deze vraag dan wel beantwoord.

Reactie college: de aanbeveling is opgevolgd en het formulier is aangepast.

Evaluatie stallingsbeleid caravans

De commissie adviseert het college om bij de evaluatie van het stallingsbeleid voor caravans opnieuw aandacht te schenken aan het gemaakte onderscheid tussen kassen en schuren in het beleid en de uitwerking daarvan in de praktijk. Aanleiding hiervoor is de stelling van bezwaarden dat zij over een kas beschikken waaraan de productiefunctie om bedrijfseconomische redenen is ontvallen. Zij voelen zich door het beleid benadeeld.

Reactie college: het college zal het *Beleid voor stalling van caravans en andere kampeermiddelen* evalueren. De evaluatie zal het college naar verwachting in 2011 uitvoeren. Alle signalen over dit onderwerp zullen daarbij worden betrokken. Inmiddels hebben bezwaarden hun visie in deze kenbaar gemaakt.

Kwaliteit van de besluiten in fraudezaken

Over het algemeen gaat de afdoening van bezwaarschriften in het kader van de WWB goed. Indien een besluit niet goed of onvoldoende is gemotiveerd dan kan dat hersteld worden in bezwaar. De commissie vindt het opvallend dat veel besluiten in fraudezaken niet in stand blijven. Dit vindt de commissie een aandachtspunt. Ook zijn de dossiers niet of nog niet compleet en kan de commissie nog niet over alle stukken beschikken, zoals ondertekende getuigenverklaringen of andere belastende bewijsvoering. De commissie zou graag de verslagen/rapportages van dit soort zaken feitelijk en beschrijvend zien weergegeven in het dossier.

Reactie college: het college zal de aanbevelingen als vertrekpunt nemen voor het doen van een onderzoek naar de kwaliteit van het geleverde product (terugvordering). De actiepunten die hieruit voortvloeien zullen in het jaarverslag 2012 worden opgenomen.

Verrekenen dwangsom met bijstandsuitkering

In de beschikking waarin een dwangsom wegens te laat beslissen wordt toegekend, wordt niet aangegeven dat de dwangsom verrekend zal worden met de bijstandsuitkering. De commissie beveelt aan dat voortaan in de beschikking waarin de dwangsom wordt toegekend, wordt aangegeven dat de dwangsom verrekend zal worden met de bijstandsuitkering.

Reactie college: de aanbeveling is praktisch en voorkomt veel werkzaamheden voor de klant en interne organisatie. De aanbeveling is overgenomen en wordt inmiddels toegepast.

4.4 Resultaten aanbevelingen Jaarverslag 2010

De commissie constateert dat een aantal van de bovenstaande aanbevelingen ook reeds was opgenomen in het jaarverslag 2010. Zij beseft dat het soms een langere tijd kan duren voordat effecten van doorgevoerde veranderingen zichtbaar worden. Op sommige punten hebben de gedane aanbevelingen wel reeds effect gehad. Zo stelt de commissie met genoeg vast dat er conform haar aanbeveling nu veel minder gebruik wordt gemaakt van standaardteksten in WWB-besluiten. De besluiten zijn inmiddels beter afgestemd op de individuele feiten en omstandigheden van de klant.

5. Ontwikkelingen

5.1 Ontwikkelingen in de wetgeving

Hieronder worden ontwikkelingen inzake wetgeving beschreven die een rol kunnen gaan spelen bij de behandeling van bezwaarschriften door de commissie.

Invoeringswet Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Op 31 december 2011 zijn er twee artikelen (1.5 a en 1.5 b) aan bovengenoemde wet toegevoegd. Gebleken is dat het overgangsrecht een hiaat bevatte ten aanzien van projectbesluiten en ontheffingen van het bestemmingsplan op grond van de Wet op de ruimtelijke ordening die niet procedureel zijn gecombineerd met een bouwvergunning. Hierdoor ontstond er een situatie waarin de onherroepelijkheid van een afwijkingsbesluit wacht op de onherroepelijkheid van een niet aan te vragen bouwvergunning.

Op grond van artikel 1.5 a worden projectbesluiten en ontheffingen van het bestemmingsplan gelijkgesteld aan een omgevingsvergunning eerste fase voor het gebruik van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan (artikel 2.1 lid 1 onder c Wabo). De houders van dergelijke besluiten zullen dus geen rechten verliezen, zij het dat zij deze pas vanaf de inwerkingtreding van het onderhavige wetsvoorstel zullen kunnen effectueren.

Artikel 1.5b bevat een met artikel 1.5a vergelijkbare regeling voor separate vrijstellingen krachtens artikel 19, eerste en tweede lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Ten aanzien van dergelijke vrijstellingen voor bouwactiviteiten waarvoor tot aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 2.1 van de Wabo nog nimmer een bouwvergunning is aangevraagd, kon zich een vergelijkbare problematiek voordoen als ten aanzien van de separate planologische afwijkingsbesluiten.

Wetsvoorstel aanpassing bestuursprocesrecht

Bij de Tweede Kamer is op dit moment een wetsvoorstel aanhangig tot wijziging van de Algemene wet bestuursrecht. Een voor de bezwaarprocedure relevante wijziging in dit voorstel is de verruiming van artikel 6:22 Awb. Na wijziging van de Awb zal de instandhouding van een besluit mogelijk zijn ondanks schending van elke geschreven of ongeschreven rechtsregel of rechtsbeginsel. Daarbij moet nog wel steeds aannemelijk zijn dat belanghebbenden niet worden benadeeld.

Een andere wijziging uit het voorstel is dat, wanneer bezwaarmakers niet reageren op het verzoek om binnen een bepaalde termijn aan te geven of zij al dan niet prijs stellen op een hoorzitting, de hoorzitting achterwege kan worden gelaten.

Aanpassing Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en aanverwante regelingen

Het kabinet heeft op het gebied van de Wmo ingrijpende plannen gepresenteerd voor 2013. In de loop van 2012 zal duidelijk worden welke van de voorstellen het gehaald hebben. De gemeente zal de nodige voorbereidingen moeten treffen om de wijzigingen te realiseren. De beoogde wijzigingen welke de Wmo raken zijn (onder andere):

- wijziging van de Wmo ter bevordering van de kwaliteit van de huishoudelijke verzorging en van de basistarieven voor de huishoudelijke verzorging;
- verhoging van de eigen bijdrage waarbij dit wordt afgestemd op het vermogen;
- wijziging van de Wmo in verband met de uitbreiding van gemeentelijke taken op het terrein van de begeleiding en een gewijzigde verdeling van de bestuurlijke verantwoordelijkheid;
- toevoeging van een extra verplichting voor het college om compenserende voorzieningen te treffen die de burger in staat stellen dagelijkse levensverrichtingen uit te voeren, het persoonlijk leven te structureren en daarover regie te voeren;
- uitbreiding van het compensatiebeginsel met vervoer naar en van de instelling waar de burger de begeleiding ontvangt en kortdurend verblijf bij permanent toezicht;
- beperking van de keuzevrijheid van de burger tussen een pgb en een voorziening in natura vervalt;
- het in bepaalde gevallen uitsluiten van de toegang tot maatschappelijke ondersteuning voor vreemdelingen die rechtmatig in Nederland verblijf houden.

Wijziging Wet werk en bijstand (WWB)

Per 1 januari 2012 is, vooruitlopend op de invoering van de Wet werken naar vermogen (WWNV), de WWB ingrijpend gewijzigd. Eén van de belangrijkste wijzigingen is de invoering van een huishoudinkomen, de intrekking van de Wet investering in jongeren (WIJ) en de halvering van het participatiebudget.

Per 1 januari 2013 zal de WWNV worden ingevoerd. Tevens is een wetsvoorstel aanhangig met betrekking tot huisbezoeken. Daarnaast zal een wetsvoorstel worden ingediend ter verscherping van het sanctiebeleid en handhaving.

6. Slot

De commissie stelt de bestaande goede samenwerking tussen het gemeentebestuur en de commissie, met daarbij de wederzijdse onderkenning en erkenning van taken en verantwoordelijkheden, zeer op prijs.

Uiteraard is de commissie, dan wel een vertegenwoordiging daaruit, gaarne bereid om in het kader van de behandeling van dit jaarverslag een mondelinge toelichting te geven.